

Планинарски савез Србије

ПРАВИЛНИК

**О БЕЗБЕДНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ
У ИЗВОЂЕЊУ ПАНИНАРСКИХ
АКТИВНОСТИ**

13. новембар 1999. године

На основу чланова 8. и 36. Закона о спорту ("Службени гласник" Републике Србије бр. 52/96) и члана 30. Статута Планинарског савеза Србије (у даљем тексту: ПСС), Управни одбор ПСС на VII седници, одржаној 13. новембра 1999. године на Фрушкој Гори - Поповица у планинарском дому ПСД "Железничар" - Нови Сад, доноси

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ У ИЗВОЂЕЊУ ПАЛНИНАРСКИХ АКТИВНОСТИ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ ПРАВИЛНИКА

A. Циљ правилника

Члан 1.

Циљ правилника је да се кроз прописе о организацији и реализацији акција, у смислу одговорности извршних органа планинарских организација, вођа акција и учесника акција, постигне максимална безбедност у извођењу истих.

B. Задаци правилника

Члан 2.

Задаци правилника су:

1. Да пропише редослед организације и реализације акција;
2. Да утврди одговорност свих учесника у организацији и реализацији акција;
3. Да, кроз све то, елиминише или највише могуће смањи број несрећа уопште, а нарочито несрећа са трагичним последицама (смрт, инвалидност - у даљем тексту несреће);
4. Да омогући да сви организатори и појединци због чијих пропусти је дошло до несреће одговарају по одредбама одговарајућих правилника планинарске организације или пред законом.

Ц. Обавезност примене правилника

Члан 3.

Овај правилник су обавезни да примењују:

1. Основне планинарске организације удружене у ПСС (у даљем тексту: планинарске организације):

1.1. Планинарска, планинарско-смучарска друштва, планинарске секције и клубови у спортским и другим друштвима,

1.2. Специјализоване делатности – одсеци и службе које делују у оквиру планинарске организације:

1.2.1. Алпинистички и спелеолошки одсеци,

1.2.2. Горска служба спасавања,

1.2.3. Планинарско оријентациони клубови,

1.2.4. Спортско пењачки клубови,

1.2.5. Други новоосновани одсеци, службе, клубови и сл.

II ОРГАНИЗАТОРИ АКЦИЈА

Члан 4.

Организатори акција су:

1. ПСС, покрајински, регионални и градски савези – непосредно;
2. Планинарске организације које у име планинарских форума из претходне тачке организују акције у њихово име или под њиховим покровитељством;
3. Планинарске организације из члана 3. овог правилника које акције организују самостално.

III ОБАВЕЗЕ ОРГАНИЗАТОРА АКЦИЈА

Члан 5.

Организатори акција наведени у члану 4. обавезни су да приликом организације и реализације акција, примењују овај правилник и сопствене правилнике који регулишу ову материју:

1. Утврђују начин организовања и реализације акција;

2. Анализирају реализоване акције;

3. Анализирају акције на којима је дошло до несреће и при томе:

Утврђују одговорност свих због чијих пропуста је дошло до несреће и процењујући да ли постоје елементи за покретање дисциплинског поступка пред одговарајућим органима у планинарској организацији, или за подношење кривичне пријаве, предузимајући мере у том правцу.

3.1. Суспендују до окнчања поступка наведене у тачки 3.1

3.2. Обавештавају о томе

3.2.1. ПСС детаљним извештајем са свим подацима о акцији, околностима под којим се несрећа догодила, узроцима, последицама и мерама које су предузете у указивању

помоћи и спасавању, као и о припремама у организацији акције, односно придржавању мера за спречавање несреће,

3.2.2. Надлежни покрајински, регионални или градски савез.

Члан 6.

ПСС, у вези тачака 3.1 и 3.2. члана 5, независно од организатора акције из члана 4, утврђује да ли постоје елементи за покретање дисциплинског поступка пред Већем части ПСС, или за подношење кивичне пријаве, односно суспензије свих оних за које постоји основана сумња да су чињењем или нечињењем довели до несреће.

Члан 7.

Организатори акција који су предузели све што је у духу одредаба овог правилника - у организовању акције, односно све што је потребно у оквиру реализације нације (писана или усмена упутства или стриктне усмене забране или наређења вође акције), не носе моралну, материјалну, финансијску или кривичну одговорност, уколико је до несреће дошло у било ком моменту акције (на путу, на успону, на повратку са успона), због сопствене кривице повређеног - унесређеног, као последице:

1. Непажљивог кретања на опасним местима и поред упозорења;
2. Непридржавања прописа или усмених налога вође акције о обавезном коришћењу прописане опреме, заштитних и техничких средстава;
3. Самоуверености у прецењивању сопствених могућности у датом тренутку;
4. Недисциплине у понашању и кретању уопште, што је довело до несреће;
5. Непридржавања усмених налога, сугестија и савета вође акције, датих уочи поласка на успон, планинарску или алпинистичку акцију или силаска у јаму - пећину или непосредно пре несреће, у било ком моменту акције.

Члан 8.

У циљу балговременог спречавања или свођења несреће на најмању могућу меру, организатори акција су обавезни да ураде следеће:

1. Повремено, у зависности од прилива нових чланова, организују краћа предавања на тему опасности у палнинама, најчешћи узроци несрећа и мере за њихово спречавање и да обезбеде, преко вођа акција строгу и доследну примену свих

мера, укључујући и елиминисање са акција (у току пријављивања), свих који су дотадашњим поступцима показали да су опасност за себе и групу као целину;

2. У организацији планинарских акција, излета, похода, табора, логора, слетова, смучања на уређеним теренима и турно-смучања и високогорских акција, односно успона у сувој стени, на глечерским турама, у јамама и пећинама, успонима на вештачкој или природној стени, на такмичењима у планинарској или спортској оријентацији, организатори и вође акција су обавезни гда омогуће учествовање само оних који, у односу на врсту и карактер и степен тежине акције, имају:
  - 2.1. Одређени степен стручног знања - које се постиже школовањем у планинарским школама - или искуство (за планинаре и смучаре), односно стручне квалификације - које се стичу на течајевима - звање и искуство (за чланове специјализованих делатности),
  - 2.2. Одговарајућу кондицију,
  - 2.3. Одговарајућу одећу, обућу, прописану опрему, заштитан и техничка средства.

Посебну пажњу организатори и вође акција морају обратити на поступност у савлађивању планинских врхова сваког учесника акције.

Члан 9.

У погледу превентивног указивања на опасности и спречавања несрећа, односно уврштавања појединаца у планинарске активности, организатори су дужни да посебно истичу следеће узроке настајања несрећа:

1. Недовољна обученост;
2. Неискуство;
3. Неодговарајућа одећа и обућа;
4. Недовољна физичка припремљеност која, кроз умор, проузрокује и психичку нестабилност, као јендог од главних узрока несрећа;
5. Прецењивање сопствених могућности приликом суочавања са тешкоћама или опасношћу, како за појединце - учеснике акције, тако и за вођу акције;
6. Непридржавање:
  - 6.1. Писаних или усмених упутстава вође акције - у процесу организовања акције;
  - 6.2. Упутстава вође акције, његових забрана или наредби на опасним местима у току акције;
7. Наставак акције по сваку цену без обзира на метео-услове, или појаву других опасности, што се односи на вођу акције и на

- појединце – учеснике акција, који инсистирају да се акцијанастави по сваку цену – без обзира на опасности;
8. Недисциплина појединаца у односу на групу:
- 8.1. Убрзавање кретања или заостајање, или одвајање од групе
  - 8.2. Инсистирање да се одмори и застајкивања временски скрате на најмању могућу меру;
  - 8.3. Спремност на свађу и препирку (као последица физичке и психичке заморености);
  - 8.4. Викање и довикивање, нарочито на акцијама у зимским условима, што може да доведе до покретања лавине;
  - 8.5. Тражење најповољнијег положаја за фотографисање, без обраћања пажње на могућност одроњавања камења или земље;
  - 8.6. Непажљиво, неопрезно, непромишљено кретање на повратку са врха, стене, из јаме и пећине, на равним планинарским пределима и на путу (стази, шумском и асфалтном путу), као последица “Победничке еуфорије”.

IV ОРГАНИЗАЦИЈА АКЦИЈА

А. Листа вођа акција

Члан 10.

Извршни органи планинарских организација, крајем текуће године, на основу предлога Начелништва, утврђују Листу вођа акција за наредну годину на основу:

- 1. Резултата вођа акција у претходној години;
- 2. Прилива чланова који су завршили Школу за водиче излета и похода ПСС;
- 3. Успешности чланова који су самостално и успешно организовали и резлизовали акције, или су били успешни сарадници – помоћници вођа акција;
- 4. Преласка афирмисаних вођа акција из других планинарских организација.

Члан 11.

Утврђујући Листу вођа акција извршни органи воде рачуна да вође акција испуњавају услове наведених у претходном члану, чиме:

- 1. Указују поверење сваком вођи акције са Листе;
- 2. Деле одговорност са вођом акције за успешну организацију и реализацију акција које се организују у оквиру годишњег плана акција.

Б. Годишњи план акција

Члан 12.

Извршни органи крајем текуће године припремају, разматрају и усвајају план акција за наредну годину.

Годишњи план акција се саставља на бази предлога вођа акција, с тим што се планинарске акције, закључно са високогорским, планирају у извођењу-реализацији, по правилу, по означеним – обележеним планинарским стазама.

Акције специјализованих делатности планирају се, организују и реализују по условима, правилима, прописима и захтевима постављених циљева одређене специјалности, искључиво од стране чланова-припадника специјализованих делатности.

Члан 13.

Годишњи план може да има променљив карактер.

Одлуку о промени доноси извршни орган.

Акције се најављују-објављују, у принципу, 30 дана раније, од стране вође акције, или члана друштва или специјализоване делатности, кога је задужио, усмено и, по могућству, истовремено и на огласној табли у писаној форми.

Евиденција најаве и реализација акција.

Члан 14.

Извршни органи евидентирају у писаној форми све акције које се најављују у “Књизи записника састанака” и по завршетку, по истом принципу, евидентирају реализоване акције, уз навођење основних и релевантних података.

Члан 15.

Вође акција достављају извршним органима копију извештаја и најаву акције са огласне табле који их архивирају. Најава и извештај са реализоване акцијеј служе за:

Комплетирање архиве друштва;

Вођама акција за организацију истих или сличних акција.

Акције појединаца

Члан 16.

Чланови планинарских друштава или специјализованих делатности, који за групе организују и реализују сопствене акције (изван акција из чланова 12. и 13. овог правилника) и без објављивања у друштву (специјализованих делатности), обавезни су:

Да у организацији и реализацији сопствених акција поступају по одредбама овог правилника;

Да, уколико то нису они, имају вођу акције који испуњава услове за вођу акције;

Да вођа акције пре одласка на акцију обавести – упозна извршне органе друштва са основним подацима о акцији: врста, планина, од-до (са оријентационим датумом повратка), смештај (дом, логор, бивак, табор...) а, по повратку, извести о реализацији акције.

Уколико иницијатор или вођа акције, његов заменик или учесник – уместо вође акције не поступи по тачки 3, друштво или специјализована делатност не сноси никакаву моралну, материјалну, финансијску и кривичну одговорност и све последице евентуалне несреће сноси вођа такве акције и сви учесници акције, уз примену члана 5.

Непоступање по одредбама 1,2 и 3. овог члана сматра се дисциплинским прекршајем који за собом повлачи покретање дисциплинског поступка према вођи акције.

Уколико се на акцији таквог карактера на зна ко је био вођа, дисциплинска одговорност се покреће према свим учесницима акције.

Уколико се на акцији из претходног става догоди несрећа , извршни органи поступају према одредбама члана 5, тачка 3. овог Правилника.

Контрола организације акција

Члан 17.

Непосредну контролу свих активности у планирању, организацији и реализацији акција, нарочито високогорских, врше извршни органи, Надзорни одбор и надлежна тела у специјализованим делатностима, за акције из њихове активности.

Акције у иностраним планинама не могу се планирати и организовати без сагласности извршних органа.

V ВОЂА АКЦИЈЕ

A. Основни услов

Члан 18.

Вођа акције, као личност одређених карактерних особина, мора да испуњава основни услов: да ужива поверење извршних органа, појединаца – учесника акције и групе као целине, да испуњава опште и посебне услове и да може да одговори постављеним задацима у акцији коју организује и реализује.

Б. Општи услови

Члан 19.

1. Физичка и психичка спремност
2. Стручне квалификације из области планинарства, односно искуство;
3. Одговарајућа одећа, обућа, прописана опрема, заштитна и техничка средства;
4. Ауторитативан и неприкосновен у доношењу и спровођењу сопствених одлука са истанчаним осећањем за предвиђање опасности;
5. Педагошки однос према појединцима и групи.

Ц. Посебни услови

Члан 20.

1. Да може успешно да организује акцију: превоз, смештај, успон;
2. Да је био на планини (стени, јами, пећини...) на коју организује акцију (у летњим и зимским условима), да у потпуности познаје пут до дома (бивака, табора, логора...), а нарочито основну и споредне варијанте успона према врху и од врха према дому и у условима магле и снежне олује;
3. Да успешно користи карту и бусолу и да зна основни положај препознатљивих небеских тела која служе за оријентацију;
4. Да познаје основе пружања прве помоћи и да је у стању да организује транспорт повређеног – унесређеног, укључујући и израду импровизованих носила.

Д. Обавезе

Члан 21.

1. Да непосредно пред полазак на успон, у случају проблематичних временских услова или наговештаја лошег времена (нарочито зими) и других проблематичних услова:
  - 1.1. Консултује домара или дежурног члана друштва чији је дом,
  - 1.2. Консултује искусније чланове своје групе,
  - 1.3. Саслуша сва мишљења и на основу сопствене објективне процене, доноси одлуку о:
    - 1.3.1. Поласку на врх

1.3.2. Одустајању од поласка према врху

1.3.3. Одлагању поласка према врху

2. Да на самом успону, у случају (наговештаја) погоршања времена донесе наопозиву одлуку о повратку, не подлежући и не прихватајући евентуалне притиске од појединаца да се успон настави по сваку цену, не дозвољавајући да се о таквој одлуци уопште и разговара;
3. Да пажљиво води групу, у односу на конфигурацију терена, упозоравајући на опасна места, а по потреби помаже у прелазу (пролазу) таквих и сличних места или организује помагање од стране искусних чланова групе;
4. Да у безбедносном смислу организује колону према врху, а нарочито после успона - при силаску: чело-средина (са искуснијим појединцима) - зачеље (са поузданим, искусним и у физичком смислу, добро припремљеним планинарима-учесницима акције), прилагођавајући темпо хода могућностима колоне као целине, у датим временским условима и недозвољавајући велики размак;
5. Да за време кретања у лавинском подручју, или где се назире или претпоставља опасност од лавине, колону води правцем који на најмању могућу меру своди опасност од покретања лавине, уз претходна упутства о кретању, размаку појединаца, апсолутном избегавању вике и довикивања и давању упутстава о понашању ако лавина крене и захвати појединца или део групе или групу као целину;
6. Да у случају грмљавине на отвореном простору (или стени), одмах одреди безбедносни размак између појединаца који не може бити мањи од 15-20м и већи, а у зависности од места ударања грома у односу на групу и да никако не дозволи ни за време кише или грмљавине окупљање групе на једном месту - на отвореном простору, или сакупљање под дрветом (дрвећем);
7. Да евентуалне недисциплиноване чланове групе, у било ком смислу, јавно упозори на недолично или опасно понашање и последице које би могле да настану ако наставе или понове неодговорно понашање и, у том случају:
  - 7.1. Да их врати у дом за време успона, или,
  - 7.2. Да их јавно обавести да више нису чланови групе и да он, као вођа групе
8. Да у оквиру акције у целини, а нарочито на делу: дом-успон-силазак, не дозволи појединцима да, и односу на прецизирани задатак-циљ акције и утврђену маршруту, праве сопствене маршруте или комбинације, примењујући при томе тачку 7. овог члана;
9. Да на зимским акцијама још са полазне станице превозног средства врати сваког појединца који нема одговарајућу обућу

- и одећу, поготово ако је у припреми акције благовремено обавестио учеснике о томе;
10. Да на успон не поведе појединце који:
    - 10.1.Немају одговарајућу обућу и одећу
    - 10.2.Имају здравствене проблеме.;
  11. Да не дозволи себи да се са појединцима-учесницима акције упозна на полазној станици превозног средстава због пријављивања преко другог, или недоласка на састанке у друштво или заказани договор учесника акције;
  12. Да избегава да, због попуњавања места у превозном средству, због смањења цене превоза, односно цене акције у целини, на акцију води неприпремљене, неискусне и неодговарајуће обучене појединце;
  13. Да на свакој акцији одреди мање искусног планинара да му помаже у свим њеним сегментима и, истовремено, одреди свог заменика-помоћника за поједине сегменте акције;
  14. Да све учеснике благовремено упозна са свим детаљима који се односе на успешност акције: обућа, храна, кретање према дому, смештај и понашање у дому, успон на врх, силазак;
  15. Да своје знање и искуство, нарочито на успону и силаску, преноси на учеснике, стално их упозоравајући да се изузетно пажљиво крећу, водећи рачуна где стају и за шта се прихватају (држе) и да на одмориштима скреће пажњу свима на могућност повређивања и несреће, уколико се удаљавају због фотографисања (бирајући угао). Или из других разлога, на месту где постоји (скривена) опасност у том смислу и, посебно, да упозорава појединце да се на стрмим падинама, поготову ако су под снегом, или на глечерским турама - стрмим местима у сувој стени, опасним местима у јами и пећини, опрема не сме поправљати или доводити у ред без максималног осигурања, односно опрезности.

Е. Одговорност

Члан 22.

Вођа акције је пред законом одговоран ако се, као последица његове одлуке, лоше процене, чињењем или нечињењем, догоди несрећа.

Члан 23.

Вођа акције уопште неће сносити моралну, материјалну, финансијску и кривичну одговорност за било шта да се деси појединцу:

1. Уколико се у организацији и реализацији акције стриктно придржавао одредаба и духа овог правилника и
2. Уколико је несрећа последица самовоље појединца, његовог недисциплинованог, неодговорног и неозбиљног понашања непосредно пред несрећу, односно непоштовања упутстава или директних наредби вође акције, у било ком сегменту реализације акције, односно пре несреће.

VI УЧЕСНИК АКЦИЈЕ

А. Основни услови за бављење планинарским активностима

Члан 24.

Учесник акције треба да у својим планинарским активностима тежи ка томе да испуњава услове за бављење планинарством, односно да буде:

1. **ИНФОРМИСАН**
  - 1.1. О здравственом значају бављења планинарством
  - 1.2. О планини, стени, јама, пећини на (у) коју се организује акција,
  - 1.3. О програму акције у целини и појединостима
  - 1.4. О историјским и културолошким подацима о околини циља акције,
  - 1.5. О култури понашања у планини и заштити природе;
2. **ОБУЧЕН**
  - 2.1. Кроз систем поступног школовања - обучавања у планинарским школама, Школи за водиче ПСС, смучарским течајевима и течајевима за специјализоване делатности.
3. **ОПРЕМЉЕН**

Одговарајућом обућом, одећом, прописаном опремом, заштитним и техничким средствима;
4. **ФИЗИЧКИ ПРИПРЕМЉЕН**
  - 4.1. Стално одржавање физичке кондиције,
  - 4.2. Посебне припреме у односу на тежину и карактер акције.

Б. Пријављивање на акцију

Члан 25.

Учесник акције, пре пријављивања, обавезан је да објективно процени – сагледа: да ли врста, карактер и степен тежине акције одговара његовој:

1. Физичкој и психичкој припремљености и здравственом стању;
2. Стеченом искуству;
3. Опремљености: обућа, одећа, прописана опрема, заштитна и техничка средства;
4. Поступности у савлађивању врхова планина, стена, јама, пећина.

Уколико су сви критеријуми из тачака 1-4. испуњени, појединац се пријављује вођи акције за учешће, разрешавајући са њим све евентуалне дилеме у погледу било које тачке.

Ц. Одговорност учесника акције

Члан 26.

Невођење рачуна о било ком елементу из чланова 24. и 25. може да доведе до повреде или тежих облика несреће, са свим последицама за учесника и групу.

Д. Обавезе учесника акције

Члан 27.

Учесник акције обавезан је да се:

1. Придржава одредаба и духа овог правилника;
2. Придржава у организацији, а нарочито, у реализацији акције, писаних и усмених упутстава вође акције, његових сугестија и савета;
3. Заинтересује о свим сазнањима везаним за припремање, организацију и реализацију акције у свим њеним сегментима, а нарочито при успону и повратку са успона, а како би, у односу на тачке 1. и 2. максимално био информисан и сасвим спреман учествовао на акцији.

Члан 28.

Понашање учесника акције у одласку: у превозном средству, на путу према дому, на успону, на повратку са успона; до превозног средства и у повратку до завршетка акције; понашање према вођи акције, учесницима акције, домаћинима у дому; мештанима, планинарима које сретне на акцији, све то ако је у позитивном смислу, формира лик дисциплинованог и одговорног члана планинарске организације, доприноси његовом угледу и,

истовремено, угледу друштва коме припада и угледу планинарске организације у целини.

VII ЗДРАВСТВЕНА КОМПОНЕНТА

А. Превентива

Члан 29.

Учесник акције – хронични болесник, или до одласка на акцију, са било каквим здравственим проблемима, обавезан је да се пре поласка на-у планинарском смислу захтевне, теже или тешке акције, нарочито високогорске и акције које се реализују по систему логоровања, таборовања или биваковања, консултује са (својим) лекаром, а непунлетни или млађи учесници и са родитељима, који, уједно, вођи акције дају писану сагласност за учешће на таквим акцијама.

Вођа акције има право и обавезу да сваког учесника акције обавезе да са собом понесе основне лекове, завој, газу, ханзапласт и дезинфекционо средство.

Вођа акције има право да од планинарске организације захтева набавку торбице прве помоћи, или ће је набавити уз равномерну поделу трошкова на све учеснике акције. Ово се нарочито односи на акције из првог става овог члана, поготово ако имају већи број учесника.

У истом циљу, планинарска организација и вођа пута, по могућству, обезбеђују на акцијама из првог и трећег става овог члана учешће стручног лица (лекара, медицинске сестре...) уколико то није учесник акције, уз финансирање од стране планинарске организације и учесника акције, а уколико се акција изводи у иностраним планинама присуство стручног лица је обавезно.

Акције републичког карактера из Плана акција ПСС, које реализује ПСС, или – у његово име – планинарска организација (друштво, одсек), реализује се уз обавезно учешће ГСС.

Планинарска организација (друштво), по иницијативи Начелништва, извршних органа и вође акција, наведених у првом и трећем ставу овог члана, може сарађивати са ГСС, у којој је обавезно и лекар, уз финансирање од стране планинарске организације и учесника акције.

Б. Осигурање учесника акције

Члан 30.

Сваки учесник акције која се организује у иностранству мора бити осигуран по условима које прописује држава у коју се иде, по систему сопственог финансирања.

Уколико држава у коју се иде не прописује обавезно осигурање, пожељно је да се сваки учесник акције сам осигура.

Пожељно је и осигурање учесника акције који учествује на акцијама из члана 29. овог Правилника по истом принципу сопственог финансирања.

Ц. Поступак у случају несреће

Члан 31.

Вођа акције је обавезан да претходно упозна процедуру пријављивања несреће на акцији и организује јављање најближој медицинској установи или гарнизону ВЈ, полицији и надлежном ГСС.

VIII ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ

Члан 32.

У случају кршења одредаба овог правилника покреће се дисциплински поступак против прекршиоца пред надлежним Већем части, на основу:

1. Извештаја вође акције или заменика;
2. Изјаве прекршиоца у писаној форми;
3. Изјава сведока-учесника акције и других сведока у писаној форми;
4. Пријаве извршних органа планинарске организације, за планинарска друштва, односно начелништва одсека и Службе, за специјализоване делатности.

Уколико вођа акције, у случају непобитног прекршаја појединца не поднесе предлог за покретање дисциплинског или кривичног поступка, примењује се тачка 4. овог члана, с тим што извршни органи преиспитују став и понашање вође акције, примењујући члан 18. овог правилника, односно све чланове који се односе на понашање изван прописа и овог правилника.

IX КАЗНЕНА ОДГОВОРНОСТ

Члан 33.

У случају да поступак према члану 32. недвосмислено покаже да у пријави има елемената за кривичну одговорност, што утврђује надлежни орган планинарске организације, поступа се по одредбама члана 5, тачка 3, овог правилника.

X КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ

Члан 34.

Кривична одговорност се утврђује преко правосудних органа Републике Србије, а према кривичном закону који регулише кривично правну одговорност за излагање опасности, непружање помоћи, као и грађанско правну одговорност.

XI ОБЈАШЊЕЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ПРАВИЛНИКА

Члан 35.

Објашњења у вези појединих одредаба или правилника у целини могу давати планинарске организације својим члановима, а званично тумачење, на основу писаног захтева, даје искључиво орган који је донео правилник – Управни одбор Планинарског савеза Србије у писаној форми.

XII ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 36.

Овај правилник се може допуњавати и мењати, појединачно или у целини на исти начин како је и донет.

XIII СТУПАЊЕ НА СНАГУ И ПРИМЕЊИВАЊЕ ПРАВИЛНИКА

Члан 37.

Овај правилник ступа на снагу даном доношења, а примењиваће се од 1. фебруара 2001. године.

По овлашћењу Управног одбора
Слободан Гочманац

Планинарски савез Србије
број: _____

09.01.2001.
Београд